EUROPOS CENTRINIO BANKO GAIRĖS (ES) 2023/832

2022 m. gruodžio 16 d.

kuriomis iš dalies keičiamos Gairės (ES) 2016/65 dėl Eurosistemos pinigų politikos sistemą įgyvendinant taikomų įvertinimų mažesne nei rinkos verte (ECB/2015/35) *(ECB/2022/49)*

EUROPOS CENTRINIO BANKO VALDANČIOJI TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 127 straipsnio 2 dalies pirmą įtrauką,

atsižvelgdama į Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statutą, ypač į jo 3 straipsnio 1 dalies pirmą įtrauką, 9 straipsnio 2 dalį, 12 straipsnio 1 dalį, 14 straipsnio 3 dalį, 18 straipsnio 2 dalį ir 20 straipsnio pirmą pastraipą,

kadangi:

(1) vadovaujantis Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statuto 18 straipsnio 1 dalimi, Europos Centrinis Bankas (ECB) ir valstybių narių, kurių valiuta yra euro, nacionaliniai centriniai bankai (toliau – NCB) gali atlikti kredito operacijas su kredito įstaigomis ir kitais rinkos dalyviais skolinant lėšas užtikrinus pakankamu įkeitimu. Bendrosios sąlygos, kuriomis ECB ir NCB yra pasirengę atlikti kredito operacijas, įskaitant Eurosistemos kredito operacijoms reikalingo įkaito tinkamumo kriterijus, nustatytos Europos Centrinio Banko gairėse (ES) 2015/510 (ECB/2014/60) ([1]);

(2) visam Eurosistemos kredito operacijoms tinkamam turtui taikomos konkrečios rizikos kontrolės priemonės, siekiant apsaugoti Eurosistemą nuo finansinių nuostolių, kai, kitai sandorio šaliai neįvykdžius įsipareigojimų, jos įkaitą reikia realizuoti. Tinkamos apsaugos užtikrinimo tikslais Eurosistemos rizikos kontrolės sistema reguliariai peržiūrima. Atlikus minėtą reguliarią peržiūrą, Valdančioji taryba 2022 m. liepos 15 d. nusprendė atlikti tam tikrus rizikos kontrolės sistemos pakeitimus;

(3) Valdančioji taryba nusprendė toliau palaipsniui atsisakyti laikino įvertinimų mažesne nei rinkos verte sumažinimo, kurį buvo nuspręsta taikyti kartu su įkaitui taikomų sąlygų laikino sušvelninimo priemonėmis, kurių ėmėsi Eurosistema reaguodama į išimtines ekonomines ir finansines aplinkybes, susijusias su koronaviruso ligos (COVID-19) plitimu. Tai yra antrasis laipsniško įvertinimų mažesne nei rinkos kaina sumažinimo atsisakymo etapas, dėl kurio Valdančioji taryba sprendimą priėmė 2022 m. kovo 23 d. ir per jį bus užbaigtas tas atsisakymo procesas;

(4) kadangi kitų reguliuojamų padengtųjų obligacijų ir *multi cédulas* rizikos profilis yra panašus į stambių emisijų padengtųjų obligacijų rizikos profilį, Valdančioji taryba taip pat nusprendė, kad joms turėtų būti taikomi tokie patys įvertinimai mažesne nei rinkos verte, todėl visos reguliuojamos padengtosios obligacijos ir *multi cédulas* turėtų būti įtrauktos į II įvertinimo mažesne nei rinkos verte kategoriją, o Europos Centrinio Banko gairėse (ES) 2016/65 (ECB/2015/35) ([2]) pateiktos nuorodos į stambių emisijų padengtąsias obligacijas turėtų būti išbrauktos;

([1]) 2014 m. gruodžio 19 d. Europos Centrinio Banko gairės (ES) 2015/510 dėl Eurosistemos pinigų politikos sistemos įgyvendinimo (Bendrųjų dokumentų gairės) (ECB/2014/60) (OL L 91, 2015 4 2, p. 3).

([2]) 2015 m. lapkričio 18 d. Europos Centrinio Banko gairės (ES) 2016/65 dėl Eurosistemos pinigų politikos sistemą įgyvendinant taikomų įvertinimų mažesne nei rinkos verte (ECB/2015/35) (OL L 14, 2016 1 21, p. 30).

(5) be to, Valdančioji taryba nusprendė skolos priemonių, kurias išleido Europos Sąjunga, II įvertinimo mažesne nei rinkos verte kategoriją pakeisti į I įvertinimo mažesne nei rinkos verte kategoriją, atsižvelgdama į tai, kad jos panašios į I kategorijai priklausančių skolos priemonių kainą, rinką ir likvidumo riziką, kylančią kontroliuojant priemonės kredito reitingą arba likutinį terminą. Tai atitinka apsaugos, nuoseklumo, paprastumo ir skaidrumo rizikos valdymo principus, kuriais grindžiama Europos įkaito sistemos struktūra, įskaitant įvertinimus mažesne nei rinkos verte;

(6) siekiant sudaryti sąlygas išsamiau ir tinkamiau vertinti su ilgo termino priemonėmis susijusią riziką ir taip pagerinti rinkos vertės mažinimo plano rizikos padengimą, buvo nuspręsta ilgiausią likutinį terminą turinčių priemonių (t. y. daugiau nei dešimt metų ([10, ∞)) kategoriją suskaidyti į tris naujas kategorijas: nuo dešimties iki penkiolikos metų ([10, 15)), nuo penkiolikos iki trisdešimties metų ([15, 30)) ir trisdešimt ir daugiau metų ([30, ∞)). Šiuo sprendimu kartu su sprendimu taikyti nuo termino priklausantį teorinį įvertinimo sumažinimą taip pat siekiama padidinti to teorinio vertinimo rizikos padengimo, kuris ypač aktualus ilgesnio termino priemonėms, išsamumą;

(7) taip pat buvo laikomasi nuomonės, kad būtina išsamiau patikslinti ir pakoreguoti likutinio termino padengtųjų obligacijų nuosavam naudojimui apibrėžtį, darant skirtumą tarp obligacijų, turinčių lanksčią pagrindinės sumos išmokos struktūrą, ir obligacijų, turinčių sąlyginių tiesioginių išmokų struktūrą, siekiant išvengti nenumatyto pastarosioms obligacijoms taikomų įvertinimų mažesne nei rinkos verte padidėjimo (t. y. nepagrįsto rizikos aplinkybėmis), kurį lemia minėtas ilgo termino skolos priemonių skirstymas į tris atskiras kategorijas;

(8) be to, Valdančioji taryba nusprendė dabartinį nuolatinės ir laikinos įkaito sistemos fiksuotą 5 % teorinį įvertinimo sumažinimą, taikomą antrinę rinką turinčiam turtui pagal Gairių (ES) 2015/510 (ECB/2014/60) 134 straipsnį, pakeisti laipsniuojamų terminų mažinimo planu, taikomu visam teoriškai įvertintam antrinę rinką turinčiam turtui, išskyrus I įvertinimo mažesne nei rinkos kaina kategorijai priklausantį turtą. Taip siekiama visapusiškiau apsaugoti Eurosistemos įkaitą atsižvelgiant į modelio riziką, kylančią dėl teorinio antrinę rinką turinčio turto vertinimo;

(9) be to, siekiant tinkamai atsižvelgti į antrinę rinką turinčio turto, kuriam taikomos kintamosios atkarpos, ir pagerinti Eurosistemos rizikos apsaugą, buvo nuspręsta antrinę rinką turinčio turto, kuriam taikoma fiksuotoji atkarpa, įvertinimo mažesne nei rinkos kaina klasifikaciją suderinti su atitinkama tokio turto, kuriam taikoma kintamoji atkarpa, klasifikacija, nes jų bendra rizika buvo panašaus lygio;

(10) todėl Gaires (ES) 2016/65 (ECB/2015/35) reikia atitinkamai iš dalies pakeisti,

PRIĖMĖ ŠIAS GAIRES:

1 straipsnis

Pakeitimai

Gairės (ES) 2016/65 (ECB/2015/35) iš dalies keičiamos taip:

1) 2 straipsnio a, b ir c punktai pakeičiami taip:

„a) centrinės valdžios išleistos skolos priemonės, Europos Sąjungos išleistos skolos priemonės, ECB skolos sertifikatai ir NCB išleisti skolos sertifikatai iki euro įvedimo atitinkamose jų valstybėse narėse, kurių valiuta yra euro, įtraukiamos į I įvertinimo mažesne nei rinkos verte kategoriją;

b) skolos priemonės, kurias išleido:

i) vietos ir regioninės valdžia;

ii) subjektai, kurie yra kredito įstaigos arba ne kredito įstaigos, kuriuos Eurosistema priskiria agentūroms ir kurie atitinka kiekybinius kriterijus, nustatytus Gairių (ES) 2015/510 (ECB/2014/60) XIIa priede;

iii) daugiašaliai plėtros bankai ir tarptautinės organizacijos, išskyrus Europos Sąjungą; taip pat reguliuojamos padengtosios obligacijos ir *multi cédulas* įtraukiamos į II įvertinimo mažesne nei rinkos verte kategoriją;

c) skolos priemonės, kurias išleido:

i) ne finansų bendrovės;

ii) valdžios sektoriaus bendrovės ir

iii) agentūros, kurios yra ne kredito įstaigos ir kurios neatitinka kiekybinių kriterijų, nustatytų Gairių (ES) 2015/510 (ECB/2014/60) XIIa priede, įtraukiamos į III įvertinimo mažesne nei rinkos verte kategoriją;";

2) 3 straipsnis pakeičiamas taip:

„*3 straipsnis*

Antrinę rinką turinčio turto įvertinimas mažesne nei rinkos verte

1. Antrinę rinką turinčio turto, priskirto įvertinimo mažesne nei rinkos verte I–IV kategorijai, įvertinimas mažesne nei rinkos verte nustatomas vadovaujantis:

a) konkretaus turto priskyrimu kredito kokybės 1, 2 arba 3 lygiui;

b) turto likutiniu terminu, kaip patikslinta 2 dalyje;

c) turto atkarpos struktūra, kaip išsamiau išdėstyta 2 dalyje.

2. Antrinę rinką turinčiam turtui, priskirtam įvertinimo mažesne nei rinkos verte I–IV kategorijai, taikytinas įvertinimas mažesne nei rinkos verte priklauso nuo turto likutinio termino ir atkarpos struktūros (fiksuotųjų palūkanų/kintamųjų palūkanų atkarpa arba nulinė palūkanų atkarpa), kaip nustatyta pagal šių gairių priedo 2 lentelę. Atitinkamas terminas, taikomas nustatant taikytiną įvertinimą mažesne nei rinkos verte, yra turto likutinis terminas, nepriklausomai nuo atkarpos struktūros rūšies.

2a. Likutinio termino padengtųjų obligacijų nuosavam naudojimui nustatymas priklauso nuo to, ar padengtosios obligacijos nuosavam naudojimui turi lanksčią pagrindinės sumos išmokos struktūrą, ar sąlyginių tiesioginių išmokų struktūrą:

a) padengtųjų obligacijų nuosavam naudojimui, turinčių lanksčią pagrindinės sumos išmokos struktūrą, atveju likutinis terminas apibrėžiamas kaip maksimali trukmė, kuri gali būti pratęsta atsižvelgiant į konkrečios padengtosios obligacijos nuostatas ir sąlygas;

b) padengtųjų obligacijų nuosavam naudojimui, turinčių sąlyginių tiesioginių išmokų struktūrą, atveju likutinis terminas atitinka [10, 15) metų kategoriją.

Pagal 2a dalį „nuosavas naudojimas" reiškia kitos sandorio šalies padengtųjų obligacijų, kurias išleido arba už kurias garantavo pati kita sandorio šalis ar bet kuris kitas subjektas, su kuriuo ta kita sandorio šalis yra susijusi glaudžiais ryšiais, kaip tai suprantama pagal Gairių (ES) 2015/510 (ECB/2014/60) 138 straipsnį, pateikimą arba naudojimą.

3. V įvertinimo mažesne nei rinkos verte kategorijai priskirtam antrinę rinką turinčiam turtui, nepaisant jo atkarpos struktūros, įvertinimai mažesne nei rinkos verte nustatomi pagal turto svertinę vidutinę trukmę, kaip išdėstyta 4 ir 5 dalyse. V įvertinimo mažesne nei rinkos verte kategorijai priskirtam antrinę rinką turinčiam turtui taikomi įvertinimai nustatyti šių gairių priedo 2a lentelėje.

4. Svertinė vidutinė didesnio prioriteto turtu užtikrintų vertybinių popierių segmento trukmė nustatoma kaip tikėtinas svertinis vidutinis laikotarpis, likęs iki piniginių lėšų srautų gavimo už šį segmentą. Į kūrėjo balansą įtrauktų (angl. *retained*) ir įkeistų turtu užtikrintų vertybinių popierių atveju, skaičiuojant svertinę vidutinę trukmę remiamasi prielaida, kad nebus vykdomi emitento išankstinio išpirkimo sandoriai.

5. 4 dalyje „į kūrėjo balansą įtraukti (angl. *retained*) ir įkeisti turtu užtikrinti vertybiniai popieriai" yra turtu užtikrinti vertybiniai popieriai, kuriuos kita sandorio šalis, sukūrusi turtu užtikrintus vertybinius popierius, arba su kūrėju glaudžiai susiję subjektai, naudoja didesne procentine dalimi nei 75 % likusios nominaliosios sumos. Tokie glaudūs ryšiai nustatomi pagal Gairių (ES) 2015/510 (ECB/2014/60) 138 straipsnį.";

3) 4 straipsnis pakeičiamas taip:

„*4 straipsnis*

Papildomi įvertinimai mažesne nei rinkos verte, taikomi tam tikroms antrinę rinką turinčio turto rūšims

Be šių gairių 3 straipsnyje nurodyto įvertinimo mažesne nei rinkos verte, tam tikroms antrinę rinką turinčio turto rūšims taikomi šie papildomi įvertinimai mažesne nei rinkos verte:

a) visam antrinę rinką turinčiam turtui, priskirtam II, III, IV ir V įvertinimo mažesne nei rinkos verte kategorijai, kuris teoriškai yra vertinamas pagal Gairių (ES) 2015/510 (ECB/2014/60) 134 straipsnyje nurodytas taisykles, taikomi papildomi įvertinimai mažesne nei rinkos verte pritaikant įvertinimo sumažinimą. Įvertinimo sumažinimas, kuris taip pat taikomas padengtosioms obligacijoms nuosavam naudojimui, priklauso nuo tikėtino likutinio termino arba – V įvertinimo mažesne nei rinkos verte kategorijos atveju – nuo turto svertinės vidutinės trukmės visais šių gairių priedo 4 lentelėje nurodytais lygmenimis. Apskaičiuojant padengtųjų obligacijų nuosavam naudojimui įvertinimo sumažinimą, tikėtinas likutinis terminas yra iš pradžių numatyta termino pabaigos diena, išskyrus atvejus, kai terminas pratęsiamas;

b) padengtosioms obligacijoms nuosavam naudojimui taikomas papildomas įvertinimas mažesne nei rinkos verte: i) kredito kokybės 1 ir 2 lygiams priskirtų skolos priemonių vertei taikoma 8 % ir ii) kredito kokybės 3 lygiui priskirtų skolos priemonių vertei taikoma 12 %. Pagal šią dalį „nuosavas naudojimas“ turi tokią pat reikšmę, kaip ši sąvoka apibrėžta 3 straipsnio 2a dalyje;

c) jei b dalyje nurodytas papildomas įvertinimas mažesne nei rinkos verte negali būti taikomas dėl NCB arba trišalio agento įkaito valdymo sistemos ar TARGET automatinio įkeitimo, papildomas įvertinimas mažesne nei rinkos verte tokiose sistemose arba platformoje taikomas visai padengtųjų obligacijų nuosavam naudojimui emisijos vertei.“;

4) 5 straipsnio 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Antrinės rinkos neturinčioms mažmeninėms hipoteka užtikrintoms skolos priemonėms taikomas įvertinimas 31,5 % mažesne nei rinkos verte.“;

5) Priedas pakeičiamas šių gairių priedu.

2 straipsnis

Įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šios gairės įsigalioja tą dieną, kai apie jas pranešama NCB.

2. NCB bankai imasi reikiamų priemonių šioms gairėms vykdyti ir jas taikyti nuo 2023 m. birželio 29 d. Jie praneša ECB apie su šiomis priemonėmis susijusius tekstus ir priemones ne vėliau kaip iki 2023 m. vasario 17 d.

3 straipsnis

Adresatai

Šios gairės skirtos NCB.

Priimta Frankfurte prie Maino 2022 m. gruodžio 16 d.

ECB valdančiosios tarybos vardu
ECB Pirmininkė
Christine LAGARDE

PRIEDAS

Gairių (ES) 2016/65 (ECB/2015/35) priedas pakeičiamas taip:

„*PRIEDAS*

1 lentelė

Tinkamo antrinę rinką turinčio turto įvertinimo mažesne nei rinkos verte kategorijos, grindžiamos emitento ir (arba) turto rūšimi

I kategorija	II kategorija	III kategorija	IV kategorija	V kategorija
Centrinės valdžios išleistos skolos priemonės Europos Sąjungos išleistos skolos priemonės ECB skolos sertifikatai Nacionalinių centrinių bankų (NCB) išleisti skolos sertifikatai, išleisti iki euro įvedimo jų atitinkamoje valstybėje narėje dienos	Vietinės ir regioninės valdžios išleistos skolos priemonės Subjektų (kredito įstaigų arba ne kredito įstaigų), kuriuos Eurosistema priskiria agentūroms, ir kurie atitinka kiekybinius kriterijus, nustatytus Gairių (ES) 2015/510 (ECB/2014/60) XIIa priede, išleistos skolos priemonės Daugiašalių plėtros bankų ir tarptautinių organizacijų, išskyrus Europos Sąjungą, išleistos skolos priemonės Reguliuojamos padengtosios obligacijos Multi cédulas	Ne finansų bendrovių, valdžios sektoriaus bendrovių ir agentūrų, kurios yra ne kredito įstaigos, kurios neatitinka kiekybinių kriterijų, nustatytų Gairių (ES) 2015/510 (ECB/2014/60) XIIa priede, išleistos skolos priemonės	Kredito įstaigų ir agentūrų, kurios yra kredito įstaigos, kurios neatitinka kiekybinių kriterijų, nustatytų Gairių (ES) 2015/510 (ECB/2014/60) XIIa priede, išleistos neužtikrintos skolos priemonės Finansų bendrovių, išskyrus kredito įstaigas, išleistos neužtikrintos skolos priemonės	Turtu užtikrinti vertybiniai popieriai

2 lentelė

Tinkamam, į įvertinimo mažesne nei rinkos verte I–IV kategorijas įtrauktam antrinę rinką turinčiam turtui taikomi įvertinimo mažesne nei rinkos verte lygiai

(%)

		Įvertinimo mažesne nei rinkos verte kategorijos							
Kredito kokybė	Likutinis terminas (metais) (*)	I kategorija		II kategorija		III kategorija		IV kategorija	
		fiksuotosios arba kintamųjų palūkanų atkarpos	nulinės atkarpos	fiksuotosios arba kintamųjų palūkanų atkarpos	nulinės atkarpos	fiksuotosios arba kintamųjų palūkanų atkarpos	nulinės atkarpos	fiksuotosios arba kintamųjų palūkanų atkarpos	nulinės atkarpos
1 ir 2 lygiai	[0,1)	0,5	0,5	1,0	1,0	1,0	1,0	7,5	7,5
	[1,3)	1,0	2,0	1,5	2,5	2,0	3,0	10,0	11,5
	[3,5)	1,5	2,5	2,5	3,5	3,0	4,5	12,0	13,0
	[5,7)	2,0	3,0	3,5	4,5	4,5	6,0	14,0	15,0
	[7,10)	3,0	4,0	4,5	6,5	6,0	8,0	16,0	17,5
	[10,15)	4,0	5,0	6,5	8,5	7,5	10,0	18,0	22,5
	[15,30)	5,0	6,0	8,0	11,5	9,0	13,0	21,0	25,0
	[30, ∞)	6,0	9,0	10,0	13,0	11,0	16,0	24,0	31,5
		Įvertinimo mažesne nei rinkos verte kategorijos							
Kredito kokybė	Likutinis terminas (metais)	I kategorija		II kategorija		III kategorija		IV kategorija	
		fiksuotosios arba kintamųjų palūkanų atkarpos	nulinės atkarpos	fiksuotosios arba kintamųjų palūkanų atkarpos	nulinės atkarpos	fiksuotosios arba kintamųjų palūkanų atkarpos	nulinės atkarpos	fiksuotosios arba kintamųjų palūkanų atkarpos	nulinės atkarpos
3 lygis	[0,1)	5,0	5,0	5,5	5,5	6,5	6,5	11,5	11,5
	[1,3)	6,0	7,0	7,5	10,5	9,5	12,0	18,5	20,0
	[3,5)	8,5	10,0	11,0	16,0	13,0	18,0	23,0	27,0
	[5,7)	10,0	11,5	12,5	17,0	15,0	21,5	25,5	29,5
	[7,10)	11,5	13,0	14,0	21,0	17,0	23,5	26,5	31,5
	[10,15)	12,5	14,0	17,0	25,5	19,5	28,0	28,5	35,0
	[15,30)	13,5	15,0	20,0	28,5	22,0	31,0	31,5	39,0
	[30, ∞)	14,0	17,0	22,0	32,5	25,0	35,5	34,5	43,0

(*) t. y. [0,1) likutinis, trumpesnis nei vieni metai terminas, [1,3) likutinis, nuo vienų metų imtinai iki trejų metų terminas ir t. t.

2a lentelė

Tinkamam, į įvertinimo mažesne nei rinkos verte V kategoriją įtrauktam antrinę rinką turinčiam turtui taikomi įvertinimo mažesne nei rinkos verte lygiai

(%)

		V kategorija
Kredito kokybė	Svertinė vidutinė trukmė (*)	Įvertinimas mažesne nei rinkos verte
1 ir 2 lygiai	[0,1)	4,0
	[1,3)	5,0
	[3,5)	7,0
	[5,7)	9,0
	[7,10)	12,0
	[10,15)	18,0
	[15,30)	20,0
	[30, ∞)	22,0

(*) t. y. [0,1) WAL, trumpesnis nei vieni metai, [1,3) WAL nuo vienų metų imtinai iki trejų metų ir t. t.

3 lentelė

Tinkamam antrinę rinką turinčiam turtui taikomi įvertinimo mažesne nei rinkos verte lygiai

(%)

Kredito kokybė	Likutinis terminas (metais) (*)	Fiksuotosios palūkanų normos mokėjimas	Kintamosios palūkanų normos mokėjimas
1 ir 2 lygiai	[0,1)	8,0	8,0
	[1,3)	11,5	8,0
	[3,5)	15,0	8,0
	[5,7)	20,0	11,5
	[7,10)	26,0	15,0
	[10,15)	33,0	20,0
	[15,30)	38,0	26,0
	[30, ∞)	40,0	33,0
3 lygis	[0,1)	16,0	16,0
	[[1,3)	25,0	16,0
	[3,5)	35,0	16,0
	[5,7)	42,0	25,0
	[7,10)	46,0	35,0
	[10,15)	48,0	42,0
	[15,30)	50,0	46,0
	[30, ∞)	52,0	48,0

(*) t. y. [0,1) likutinis, trumpesnis nei vieni metai terminas, [1,3) likutinis, nuo vienų metų imtinai iki trejų metų terminas ir t. t.

4 lentelė

Antrinę rinką turinčiam turtui, priskirtam II–V įvertinimo mažesne nei rinkos verte kategorijai, kuris teoriškai yra vertinamas, taikomi įvertinimo sumažinimo lygiai

(%)

Likutinis terminas / Svertinė vidutinė trukmė (WAL) (metais) (*)	Įvertinimo sumažinimas
[0,1)	1,5
[1,3)	2,5
[3,5)	3,0
[5,7)	3,5
[7,10)	4,5
[10,15)	6,0
[15,30)	8,0
[30, ∞)	13,0

(*) t. y. [0,1) likutinis, trumpesnis nei vieni metai terminas, [1,3) likutinis, nuo vienų metų imtinai iki trejų metų terminas ir t. t.“